

DATOS IDENTIFICATIVOS

Epistemoloxía do traballo social

Materia	Epistemoloxía do traballo social			
Código	O05G220V01204			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Perdiz Álvarez, María Celsa			
Profesorado	Perdiz Álvarez, María Celsa			
Correo-e	mcperdiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha materia obrigatoria, incluída no módulo do título de grao denominado: O Traballo Social, Conceptos, Modelos, Teoría e Aplicación. Dentro deste sitúase na materia denominada: Fundamentos do Traballo Social. Pretende como obxectivo xeral acercarse a construción do Traballo Social como disciplina e profesión.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersonal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)

C10	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C17	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
C19	Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
C22	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
C23	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
C24	Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
C25	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D20	Creatividade
D21	Liderado
D22	Iniciativa e espírito emprendedor
D23	Motivación pola calidade
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Coñecer e comprender a epistemoloxía do Traballo social	A1	B1	C5 C6 C13 C14 C17	D11 D12 D14 D15
2. Promover actitudes de relación interpersoal.	A4	B2 B3	C3 C10 C15 C17 C23 C25	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D14 D15 D16 D17 D22 D23

3. Potenciar actitudes de autocrítica, tolerancia e innovación.

B1 C6 D1
B2 C10 D2
C19 D3
C22 D8
C24 D9
C25 D11
D16
D17
D19
D22
D23

4. Recoñecer a diversidade, a diferenza e a *multiculturalidad como fonte de crecemento persoal e social.

A2 B1 C3 D1
A3 B2 C5 D2
A4 B3 C6 D3
C8 D8
C13 D9
C15 D10
C22 D11
C24 D12
D14
D15
D16
D17
D18
D19
D20
D21
D22
D24

5. Comprender as responsabilidades propias do futuro traballador social.

A2 B3 C15 D3
C17 D10
C22 D17
C23 D19
C25 D22
D23

6. Aprender a traballar en equipo multidisciplinar e/ou interdisciplinar

A4 B1 C14 D2
B2 C17 D8
C23 D9
D10
D11
D12
D14
D16
D19

7. Comprender o sentido do respecto cara aos usuarios.

A1 C6 D17
A5 C8
C19
C22
C24

8. Adaptarse a situacións novas.

A4 B2 C17 D8
A5 C23 D10
C25 D16
D19
D22
D23

9. Aprendizaxe autónoma, crítico e continuado.

A2 B2 C3 D8
A5 C24 D10
D16
D17
D18
D23
D24

10. Actualización permanente, actitudes e habilidades propias do traballo científico e da investigación.	A3 A4 A5	B2	C23 C25	D1 D2 D3 D16 D19 D23 D24
11. Sensibilidade respecto temáticas de concienciación social	A5	B3	C13 C25	D15 D17 D19 D23 D24

Contidos

Tema	
NATUREZA E APROXIMACIÓN Ó CONCEPTO DE TRABALLO SOCIAL	.Epistemoloxía .Natureza .Concepto de Traballo Social
O OBXETO DO TRABALLO SOCIAL	. Concepto . Concepcións do obxecto ó longo da historia do T.Social . Diferentes delimitacións do obxecto en T.S.
AS TEORÍAS DE INFLUENZA NO TRABALLO SOCIAL	. Relación teoría-práctica-teoría . Teorías procedentes das ciencias sociais/humanas . Os modelos de intervención en traballo social
INTRODUCCIÓN HISTÓRICA Á CUESTIÓN METODOLÓXICA EN TRABALLO SOCIAL	. O método é a metodoloxía . As dimensións ou niveis . A evolución do método en T.Social
INTRODUCCIÓN A INTERVENCIÓN PROFESIONAL	. Tipos de intervención . Funcións . Ámbitos de intervención . Niveis de intervención . Sectores de intervención
ASPECTOS ÉTICOS NA INTERVENCIÓN DO TRABALLADOR/A SOCIAL	. Ética e T.S. . O código deontolóxico

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Saídas de estudo	0	4	4
Traballo tutelado	6	20	26
Seminario	7	10	17
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudo de casos	3	8	11
Aprendizaxe colaborativa	2	8	10
Eventos científicos	2	0	2
Saídas de estudo	0	8	8
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición xeral, por parte das profesoras, dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices relacionadas coa materia.
Saídas de estudo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións etc. de interese académico-profesional para o alumnado. As saídas de estudos ao barrio do Couto coa metodoloxía Aprendizaxe servizo queda condicionado á aprobación da actividade.
Traballo tutelado	O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elaborará un documento sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e redacción do documento final, podendo supoñer a exposición do mesmo.

Seminario	Seguimento, atención e asesoramento do alumnado para o desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Actividades introductorias	Situar ao estudiantado na materia, partindo do que saben e coñecen e relacionando os contidos cos obxectivos que se pretenden
Estudo de casos	Planteamento de casos e lecturas prácticos relacionadas coa parte da materia teórica que se está impartindo
Aprendizaxe colaborativa	Organizaránse actividades dentro da aula como experiencia social e académica de traballo grupal e aprendizaxe compartido.
Eventos científicos	Invitación de expertos da comunidade para desenvolver na aula temas relacionados coa materia. Asistencia a xornadas e congresos científicos que aporten ampliación de coñecementos
Saídas de estudo	Cando as circunstancias l permitan organizaránse visitas a entidades ou institucións relacionadas cos contidos da Asignatura.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	As alumnas e alumnos recibirán apoio individual de xeito sistemático e continuo dos traballos que se lle proponen na materia, en aula e titoría.
Seminario	Os grupos de traballo Terán supervisión da profesora da súa actividade grupal

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	PARA AVALIACIÓN CONTÍNUA E GLOBAL O exame consistirá nunha proba tipo test de 40 preguntas de resposta única (con 2 alternativas) sobre a materia teórica desenvolta nas sesións maxistras. Deberán obter unha nota de aprobado para poder sumar ó resto dos apartados de avaliación. PESO 40 %	40	C3	D1		
			C5	D2		
			C6	D3		
			C8	D8		
			C10	D9		
			C13	D10		
			C14	D11		
			C15	D12		
			C17	D14		
			C19	D15		
			C22	D16		
			C23	D17		
			C24	D18		
			C25	D19		
				D20		
				D21		
				D22		
				D23		
				D24		
Exame de preguntas de desenvolvemento	PROBA B PARA AVALIACIÓN CONTÍNUA 20% Dinámica, asistencia e presentación en prazo PROBA B PARA AVALIACIÓN GLOBAL Deberán responder a 4 preguntas abertas cortas sobre a/as lecturas prácticas encomendadas. PESO 20%	20				
Resolución de problemas e/ou exercicios	MODALIDADE CONTÍNUA E GLOBAL Entrega en prazo e corrección dos exercizos requeridos Peso 40%	40	A1	B2	C6	D1
			A3	B3	C15	D2
			A4			D3
			A5			D8
						D9
						D11
						D14
						D17
						D18
						D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

a. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

b. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico pero de non superar finalmente a materia non se gardarán para anos vindeiros□. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/education-ou7web7index.php>) no espazo "exames 2023-2024". En ningún caso faranse exames parciais ou modificación de datas oficiais.

RECOMENDACIÓNS: Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

DU RANQUET, M, **Los modelos en trabajo social. Intervención con personas y familias**, S.XXI,

DE LA RED, N., **Aproximaciones al trabajo Social**, Consejo General de Colegios Oficiales de diplomados en trabajo social y asistentes sociales,

FERNÁNDEZ- GARCÍA, T., **Fundamentos del trabajo social**, Alianza Editorial,

HOWE, D., **Dando sentido a la práctica. Una introducción a la teoría del Trabajo social.**, Editorial Maristán.,

PAYNE. M., **Teorías Contemporáneas del Trabajo Social.**, Narcea.,

ROBERTIS, C., **Metodología de la Intervención en Trabajo Social.**, Ateneo,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Conceptos, teorías e métodos en traballo social/O05G220V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Organización dos servizos sociais/O05G220V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Introdución ao traballo social/O05G220V01105

Outros comentarios

Recomendacións para superar a materia:

- 1.-Traballar e estudar de xeito continuado mellora notablemente a superación da materia, xa que é unha asignatura que require asentar e comprender de forma paulatina os contidos.
 - 2.-Leer os temas da sesión maxistral previamente a mesma, co fin de mellorar a comprensión da explicación xeral do profesorado, asíñ como traer elaboradas as dudas a aula para poder resolvelas en función das necesidades do alumnado.
 - 3.-Levar o día as actividades planificadas para cada seminario.
 - 4.-Non saltarse as pautas da organización do traballo tutelado.
 - 5.-Plantexar as dúbidas sobre calquer aspecto da materia o profesorado, tanto na aula (en relación os contidos e exercicios) como nas titorías de despacho (para outros aspectos relacionados coa materia ou para afondar en dúbidas que por cuestión de tempo non sexa posible facelo na aula).
-